

Radikalt medieudspil: Dansk kultur i et globaliseret mediebillede

Medierne er en grundpille i vores demokrati og kultur. De oplyser befolkningen, kontrollerer magthaverne og giver plads til en demokratisk debat. Samtidig spiller de en afgørende rolle for at udvikle og formidle vores kultur og fællesskab.

Men mediebilledet er under voldsom forandring. Tech-giganterne og de sociale medier pløjer sig gennem medielandskabet og ændrer vilkårene for at bedrive national medievirksomhed. Der er opstået nye muligheder for at nå publikum. Men der er også opstået en voldsom international konkurrence, der risikerer at undergrave og udvande dansk kulturproduktion.

En af de vigtigste mål for medieforliget bliver derfor at sikre fortsat finansiering af originalt dansk indhold til alle danskere.

Radikale Venstres medieudspil kan sammenfattes under fire overskrifter: Dansk indhold; kunst og kultur; børn og unge; mangfoldighed.

Vi sikrer finansiering af DANSK INDHOLD i et globaliseret mediebillede gennem bl.a.:

- En streamingafgift på 7 pct.
- Halvdelen af streamingafgiften tilføres public service puljen, som sikres niveau på 150 mio. kr.
- Halvdelen af streamingbidraget tilføres filmstøttesystemet.
- Skærpe af DR og TV2's filmforpligtelse.

Vi sikrer større fokus på KUNST OG KULTUR i danske medier bl.a.:

- Krav til DR til at lave en plan for formidling af hver af de klassiske kunstarter.
- Krav til de regionale TV- og radiokanaler til at dække det regionale kulturliv.
- Krav om minimum 25 pct. dansk musik i dansk film og public service.
- Øremærkning af 10 pct. af public service puljen til kulturprogrammer.
- Indførelse af en særlig kritikerordning i mediestøtten.

Vi sikrer gode og ansvarlige medietilbud til BØRN OG UNGE gennem bl.a.:

- Nedlæggelse af LOUD/24Syv og omdisponering af midlerne til en lydjeneste for hhv børn og teens.
- Indførelse af regler for sociale mediers indhold og algoritmer henvendt til børn.
- Statslig bevilling til Manuskriptskolens for Børnefiktion.

Vi sikrer MANGFOLDIGHED i dansk film og public service gennem bl.a.:

- Mangfoldighedsregnskab for dansk film og public service.
- Udvidelse af de regionale filmfonde til hele landet.

Dansk indhold og dansk kultur

Indførelse af streamingafgift på 7 pct.

For at få streamingtjenesterne til at bidrage til dansk indholdsproduktion, indføres der et kulturbidrag på 7 pct. af streamingtjenesternes danske omsætning. Bidraget anslås at ville generere en samlet indtægt på mellem 175 – 300 mio. kr.

Halvdelen af streamingafgiften tilføres public service puljen og der garanteres et niveau på 150 mio. kr.

Halvdelen af streamingafgiften kanaliseres ind i public service puljen. Det vil – afhængigt af streamingtjenesternes omsætning – generere mellem 90-150 mio. kr. For at fjerne usikkerhed om puljens størrelse og sikre et fast højt niveau, garanterer staten hvert år at fylde op til et minimumsniveau på 150 mio. kr. Det vil betyde en tredobling af puljens nuværende størrelse.

En del af public service puljen øremærkes til podcast og kulturprogrammer

Public service puljens midler fordeles mellem henholdsvis fiktion (50 pct.), dokumentar (30 pct.), kulturprogrammer (10 pct.) og podcast (10 pct.). 25 pct. af midlerne skal samlet set gå til børne- og ungeproduktioner.

Branchen har selv efterspurgt at få udvidet public service puljen til også at omfatte podcast. Podcast er et marked i vækst, og public service puljen kan bidrage til at skabe nogle nye formater, som ville være for dyre at producere rent kommercielt.

Som noget nyt foreslår vi, at en del af public service puljen øremærkes kulturprogrammer. Det vil sige programmer, som handler om de klassiske kunstarter: Litteratur, billedkunst, musik, scenekunst, arkitektur, design og film. Den globale mediekonkurrence betyder nemlig ikke kun, at dansk indhold presses af internationalt indhold. Det betyder også, at der sker en skævvridning til fordel for fiktion og på bekostning af alt andet kulturelt indhold.

Public service puljen moderniseres

Public service kravene skærpes, så der ikke længere kun lægges vægt på originalitet, kvalitet og betydning, men også på at produktionerne tager udgangspunkt i en dansk kontekst og bærer et særligt dansk aftryk, dvs. at de tager udgangspunkt i dansk kultur, natur, samfund eller historie.

Ansøgerfeltet udvides, så både tv-stationer, streamingtjenester og producenter kan søge.

Distributionskravet ændres fra kravet om dækning af 50 pct. af de danske husstande til en kvalitativ vurdering af, om programmet distribueres tilfredsstillende til den pågældende målgruppe (fx børn). Det svarer til modellen på filmstøtteområdet.

Der stilles krav om, at modtagere overholder det danske rettighedssystem, og at alle medvirkende på en støttet produktion arbejder på overenskomstmæssige eller tilsvarende vilkår.

Puljen får en redaktion med bl.a. eksterne konsulenter udpeget af branchen.

Halvdelen af streamingafgiften tilføres filmstøttesystemet

Finansieringen af dansk film er under pres. Det fysiske salg af film er stort set forsvundet og har efterladt et kæmpe hul i filmøkonomien. I stedet for at købe eller leje film, abonnerer danskerne i dag på streamingtjenester.

Men streamingtjenesterne køber og investerer ikke særligt meget i danske film. Det er et dobbelt tab, for det betyder både, at danskerne ikke møder danske fortællinger på streamingtjenesterne – men også at streamingtjenesternes enorme omsætning i Danmark ikke genererer penge ind i den danske filmøkonomi.

Halvdelen af streamingbidraget kanaliseres ind i filmstøttesystemets tre hovedordninger: Konsulentordningen (spillefilm og dokumentar), Markedsordningen og New Danish Screen. Det vil føre til en forøgelse af filmstøtten med mellem 90-150 mio. kr., altså en stigning på omkring 25-40 pct.

De regionale filmfonde gøres landsdækkende

Det er lykkedes de to regionale filmfonde, FilmFyn og Den Vestdanske Filmpulje, at flytte flere produktioner ud i landet. Men der er stadig lang vej til geografisk repræsentation. For selvom de to regionale filmfonde fik femdoblet deres bevilling i fbm. sidste medieforlig, så fulgte der ikke et krav om øget geografisk spredning. De to regionale filmfonde dækker således stadig kun 19 ud af 98 kommuner. Det betyder, at der er særdeles gode støttemuligheder, hvis man vil indspille en film på Fyn, men ikke hvis man vil lave en film på Lolland.

Vi foreslår derfor, at de to regionale filmfonde gøres landsdækkende, så den Vestdanske filmpulje dækker hele Jylland, mens FilmFyn dækker Fyn, Sjælland og øerne.

Filmpuljerne skal fortsat bygge på kommunalt ejerskab og medfinansiering, og derfor betyder forslaget i praksis, at alle kommuner i Jylland får ret til at tilslutte sig Den Vestdanske Filmpulje, mens kommunerne i Region Sjælland

og hovedstaden får mulighed for at tilslutte sig Filmfonden for Fyn, Sjælland og øerne mod passende medfinansiering.

Der indføres et loft på de regionale filmfondes reinvesteringsforpligtelse

Danmark er et af de eneste europæiske lande, der ikke har indført en særlig skatterabat for filmproduktioner. Det kan dog til en vis grad opvejes af et stærkt støttesystem. Men her er det et problem, at de regionale filmfonde betinger deres støtte af reinvesteringsforpligtelser på op til 160 pct. af det støttede beløb. Det fordyrer filmproduktionerne og gør de statslige støttekrone mindre værd.

Der stilles derfor et krav om, at de regionale filmfonde udarbejder klare og gennemsigtige tildelingskriterier, og at der lægges et loft for filmfondenes reinvesteringsforpligtelse på 1:1.

DR og TV2's filmforpligtelse skærpes

Ved sidste medieforlig blev DR og TV2's filmforpligtelse ændret, så de to stationer ikke længere er pålagt at investere for hver 65 mio. kr. i produktionen af nye danske film. De er stadig forpligtet til at engagere sig i det samme antal film, men på markedsvilkår og uden et minimumsbeløb.

Det har stillet filmproducenterne i en svær forhandlingsposition over for DR og TV2, som presser prisen i bund, kræver meget vidtgående rettigheder eller viser filmene alt for sent.

DR og TV2's filmforpligtelse genindføres, så de to tv-stationer i gennemsnit årligt skal engagere sig i det samme antal film. Men forpligtelsen reguleres i en standardaftale, der indeholder krav om visning, rettigheder og minimumsbeløb pr. film, herunder fx med forskellige modeller, hvor tv-stationens beløbsmæssige engagement udløser færre eller flere rettigheder. Aftalen forhandles mellem producenter og DR og TV2 med Det Danske Filminstitut som forhandlingsleder.

Der stilles krav om dansk musik i dansk film og public service

Danske film og public service produktioner er en vigtig indtægtskilde for danske komponister og musikere og et vigtigt udstillingsvindue for dansk musik. Men i dag benytter mange film og tv-produktioner sig af såkaldt "Production Music", der for langt størstedelen er udenlandsk komponeret, indspillet og ejet musik. Det skønnes, at cirka 80-90 pct. af betalingerne for musik til danske produktioner går til udenlandske rettighedshavere.

Det stilles derfor som krav, at minimum 25 pct. af musikken i dansk støttede film og public service produktioner skal være dansk komponeret og indspillet, og at den særlige danske rettighedsmodel respekteres.

DR forpligtes til at formidle de klassiske kunstarter

DR skal spille en større rolle for formidlingen af de klassiske kunstarter: Litteratur, billedkunst, musik, scenekunst, arkitektur, design og film.

Det indebærer et ansvar for at videreformidle kulturarven, men også for at give danskerne et indblik i udviklingen inden for den enkelte genrer og

mulighed for at stifte bekendtskab med tidens største danske og internationale kunstnere.

DR forpligtes som noget nyt til at lave en plan for formidlingen af hver kunstart på alle platforme og indgå relevante partnerskaber med danske kulturinstitutioner.

De regionale public service stationer skal dække det regionale kulturliv

TV2 Regionerne og DR-regionerne har et fantastisk udgangspunkt for at agere brobygger mellem danskerne og landets kulturinstitutioner. Som noget nyt forpligtes de derfor til at dække det regionale kulturliv. Det kan fx ske gennem indslag og programmer med de regionale kulturinstitutioner eller gennem deciderede kulturnyheder.

Der indføres en ny kritikerordning

Kritikken i landets aviser er en værdifuld guide for kulturforbrugerne – men det er også en vigtig del af den offentlige samtale om kunst.

Antallet af anmeldelser i de danske dagblade er imidlertid faldet dramatisk de sidste ti år. I 2017 foretog Dagbladet Information en optælling, der viste, at antallet af anmeldelser i danske aviser var faldet med en tredjedel på bare ti år. Inden for musikken var der tale om en halvering.

Samtidig med at anmeldelserne er svundet ind i aviserne, er der vokset en urskov frem af private blogs med anmeldelser. Flere er gode, men de henvender sig til et snævert publikum og bidrager derfor ikke til at bringe kunsten ud til en bredere kreds.

Der etableres en særlig kritikerordning, hvor modtagere af mediestøtte kan få dækket 50 pct. af deres udgifter til professionelle kritikere, dog maksimalt 1,5 mio. kr. pr. medie.

Børn og unge

LOUD/24syv erstattes af to nye lydjeneste for hhv børn og teens

Det nuværende LOUD/24Syv er resultatet af en mediepolitisk skandale, som vi ikke har mulighed for at ændre, før sendetilladelsen udløber i foråret 2024. Men det bør allerede i forbindelse med dette medieforlig besluttes, at DAB-udbuddet ikke forlænges, og at midlerne disponeres til noget andet.

Vi foreslår, at bevillingen på 70 mio. kr. årligt, i stedet bruges til at udbyde to nye digitale lyd- og podcasttjenester: Et digitalt lydunivers for børn mellem 6-12 år og et digitalt lydunivers for teens mellem 13-18 år. Det er et kæmpe hul i det mediepolitiske landskab, at der ikke i dag er et ordentligt lydtilbud til børn og teens.

Universerne skal have differentierede tilbud til de forskellige alderstrin og byde på en bred vifte af tilbud inden for lyd, herunder nyheder, temaudsendelser, reportage, debat, satire, quiz, lydbøger/højtlesning/radiodramatik, musikprogrammer, spillelister mm.

Manuskriptskolen for børnefiktion

Børn er storforbrugere af kultur og Danmark har været kendt for at levere noget af verdens bedste indhold til børn. Men også her trænger de store tech-giganter sig på. Danske børn tilbringer mere og mere tid på at se udenlandsk indhold på internationale platforme. Det har betydning for vores børns dannelse og for samfundsudviklingen i bred forstand, hvilke historier og fiktions-forbilleder, de vokser op med.

Hvis vi ikke vil miste børns og unges interesse for dansk og nordisk indhold, kræver det, at vi fokuserer på at udvikle og modernisere den fine tradition, vi har, så den passer til de forventninger, de nye generationer har til deres kultur og underholdning. Der er behov for en uddannelse med et entydigt fokus på børn og unge som modtagere. Sådant en uddannelse findes ikke i dag. De eksisterende kunstuddannelser uddanner ikke med børn og unge som målgruppe, og Forfatterskolen for Børnelitteratur lukkede i sommeren 2020.

Vi foreslår derfor at støtte Manuskriptskolen for Børnefiktion, som er en toårig deltidsuddannelse i fiktion for børn og unge på tværs af medier. Uddannelsen er i øjeblikket projektfinsieret af midler fra Nordisk Film Fonden, Statens Kunstfond, DFI og diverse andre private fonde.

Regulering af sociale mediers indhold og algoritmer henvendt til børn og unge

Der er ingen tvivl om, at de sociale medier spiller en stor – og bekymrende – rolle for børn og unges trivsel. Undersøgelser har fx vist, at der er en sammenhæng mellem tiden anvendt på sociale medier og problemer med søvn, stres, selvværd og depression. Et internt læk viste, at Facebook/Meta selv har foretaget undersøgelser, der viser, at Instagram gør problemet med kropsofattelse værre for 1 ud af 3 teenagepiger – og vel at mærke uden, at Facebook/Meta har gjort noget ved det.

Det viser, hvad det er for nogle spillere, vi har at gøre med. De tænker først og fremmest på indtjening, og de vil gøre alt for at tiltrække nye generationer af brugere og få dem til at tilbringe så meget tid som muligt på deres platforme. For tid er penge, og midlet er algoritmer, som vi ikke engang kan få adgang til.

Derfor er regeringens hidtidige initiativer på området ikke tilstrækkelige. Det er ikke nok at snakke om digital dannelse, udvikle kodeks og mærkningsordninger, indgå i dialog med de sociale medier og forpligte dem til at fjerne ulovligt indhold. Der skal egentlig regulering til.

Regulering af sociale medier og tech-giganter er kompliceret stof. Normalt gælder afsenderlandsprincippet, som betyder, at reguleringen sker i det land, hvor mediet har etableret sig. Men undtaget for dette princip er fx regler, der skal beskytte den offentlige orden, folkesundheden og forbrugerne. Den mulighed skal vi udnytte til at lave regler, der beskytter vores børn og unge, i stedet for at sidde og vente på, at nogen andre gør det. Og det haster!

Vi foreslår derfor, at der laves et sæt konkrete regler for, hvilken type indhold og algoritmer, social medier må udsætte børn og unge for.

Det gælder fx regler mod indhold og algoritmer, der er afhængighedsskabende, har en negativ indvirkning på søvn og fysisk helbred, medfører stres, angst, lavt selvværd og dårlig mental trivsel, præsenterer et manipuleret billede af virkeligheden, forherliger vold og aggressiv adfærd, og skaber grundlag for mobning, diskrimination og had.

De konkrete krav skal udformes i et samarbejde med Børnerådet og andre relevante børneorganisationer.

Mangfoldighed

Dansk film og public service skal afspejle den virkelighed, vi lever i, og alle skal have mulighed for at spejle sig i dem. Derfor er det vigtigt at have fokus på mangfoldighed både foran og bagved kameraet, så alle publikumsgrupper kan se sig repræsenteret uanset køn, etnicitet, alder, social baggrund, funktionsevne, seksuel orientering/kønsidentitet, geografi osv.

Mangfoldighedsregnskab for dansk film og public service

For at skabe større bevidsthed omkring repræsentation på den enkelte produktion og på tværs af produktioner, stilles der krav om, at alle public service produktioner og DFI-støttede film indsender en selvangivelse med oplysninger om centrale medarbejdere og medvirkendes køn, etnicitet, alder, social baggrund, funktionsevne, seksuel orientering/kønsidentitet, geografi osv.

Selvangivelsen skal skabe en øget bevidsthed om repræsentation på den enkelte produktion, men indholdet er ikke i sig selv afgørende for, om den enkelte produktion kan opnå støtte og gennemføres.

Hver år udarbejder DR og DFI et mangfoldighedsregnskab på baggrund af selvangivelserne.